

Odziv na prispevek Evropskega parlamenta v okviru resolucije o Letnem poročilu ECB 2020

Podpredsednik ECB je Letno poročilo ECB 2020 predstavil 14. aprila 2021 na posebni seji Odbora za ekonomske in monetarne zadeve Evropskega parlamenta.¹ Predsednica ECB pa se je 14. februarja 2022 udeležila plenarne razprave Evropskega parlamenta o letnem poročilu.² Naslednji dan je Parlament sprejel resolucijo o Letnem poročilu ECB 2020 (v nadaljnjem besedilu: resolucija).³

ECB ob predložitvi Letnega poročila ECB 2021 Evropskemu parlamentu objavlja odziv na prispevek Evropskega parlamenta v okviru njegove resolucije.⁴

1

Denarna politika

Kar zadeva poziv resolucije, da naj ECB natančno spremlja povišano stopnjo inflacije in sprejme ukrepe za ohranitev cenovne stabilnosti, ostaja ECB trdno zavezana 2-odstotnemu inflacijskemu cilju. Sklepi ECB o denarni politiki so še naprej usmerjeni k doseganju cenovne stabilnosti v srednjeročnem obdobju. Vojna v Ukrajini močno vpliva na gospodarstvo v euroobmočju in je izrazito povečala negotovost. Vpliv vojne na gospodarstvo bo odvisen od poteka konflikta, od učinka sedanjih sankcij in od morebitnih nadaljnjih ukrepov. Inflacija je močno zrasla in bo v prihodnjih mesecih ostala visoka, k čemur največ prispeva strmo naraščanje energetske stroškov. Novi podatki, ki so postali na voljo od marca, so utrjevali pričakovanje Sveta ECB, da se bodo neto nakupi v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev (APP) v tretjem četrtletju zaključili. Denarna politika se bo še naprej kalibrirala glede na podatke in skladno s spreminjanjem ocene gospodarskih obetov. V okviru svojega mandata je ECB pripravljena prilagoditi vse instrumente denarne politike ter pri tem dopuščati ustrezno fleksibilnost, če bo to upravičeno, da se zagotovi stabilizacija inflacije na ciljni 2-odstotni ravni v srednjeročnem obdobju.

Kar zadeva zagotavljanje in spremljanje nujnosti, primernosti in sorazmernosti ukrepov denarne politike, ECB te vidike sistematično ocenjuje, ko sprejema sklepe o denarni politiki. Ocenjevanje obsega analizo uspešnosti in učinkovitosti ukrepov denarne politike pri doseganju cenovne stabilnosti, analizo prednosti in morebitnih stranskih učinkov ter interakcijo in ravnovesje v času. To je še posebej pomembno v kontekstu uporabe drugih instrumentov denarne politike poleg standardnih ključnih obrestnih mer. Rezultati ocenjevanja lahko vplivajo tako na

¹ Glej [spletno mesto](#) ECB.

² Glej [spletno mesto](#) ECB.

³ Besedilo sprejete resolucije je dostopno na [spletnem mestu](#) Evropskega parlamenta.

⁴ V odzivu niso obravnavane teme, ki se v resoluciji Evropskega parlamenta nanašajo na bančno unijo. Razprava o teh zadevah je v [Letnem poročilu ECB o nadzornih dejavnostih](#). Odziv na resolucijo o bančni uniji bo objavljen letos kasneje.

intenzivnost, s katero se ti ukrepi uporabljajo, kot tudi na njihovo zasnovo, oboje pa je mogoče kalibrirati tako, da se omejijo ali izničijo morebitni stranski učinki.⁵

Kar zadeva sklicevanje resolucije na vpliv nizkih obrestnih mer na podjetja, reformne in naložbene spodbude ter pokojninske in zavarovalniške sisteme, se v zgoraj omenjenem ocenjevanju sorazmernosti upoštevajo vsi relevantni vidiki, povezani z realnim gospodarstvom in finančnim sistemom. Instrumenti denarne politike ECB se ves čas spremljajo, da bi bili sorazmerni z doseganjem zakonsko določenega cilja, še posebej zato, ker bi se stranski učinki na finančni sistem in širše lahko okrepili, čim dlje se ohranja okolje nizkih obrestnih mer.

Kar zadeva uspešnost instrumentov denarne politike ECB, vključno z vplivom ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja na realno gospodarstvo, zlasti na mala in srednje velika podjetja, je bila denarna politika ECB kalibrirana tako, da likvidnost doseže vse gospodarske sektorje. Ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja bankam v euroobmočju zagotavljajo financiranje po zelo privlačnih obrestnih merah pod pogojem, da banke še naprej kreditirajo realno gospodarstvo, kar je še posebno pomembno v obdobjih velike negotovosti. Gledano v celoti številne informacije dokazujejo, da so bile ciljno usmerjene operacije zelo učinkovite pri zmanjševanju stroškov bančnega financiranja ter pri spodbujanju bančnega posojanja podjetjem in gospodinjstvom, vključno z zagotavljanjem likvidnosti mikro podjetjem in samozaposlenim, ki do kreditov navadno dostopajo prek bank.⁶ Med pandemijo je bila uspešnost teh ukrepov okrepljena z mikrobonitetnimi in makrobonitetnimi ukrepi ter s podporo javnofinančne politike, zlasti z državnimi poroštvami in moratoriji na odplačevanje posojil. ECB je aprila 2020 uvedla ciljno usmerjeni sveženj ukrepov za ublažitev zahtev glede zavarovanja terjatev s posebnim poudarkom na posojilih manjšim podjetjem, vključno s samozaposlenimi in posamezniki.⁷ Banke lahko financirajo posojila tem skupinam tako, da izkoristijo ugodne pogoje ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja, kar spodbuja to vrsto posojil. Namen vseh omenjenih ukrepov denarne politike je prispevati k ohranjanju ugodnih pogojev financiranja, s čimer se zmanjšujejo ovire pri dostopu malih in srednje velikih podjetij do financiranja ter povečuje njihova odpornost proti finančnim šokom. ECB še naprej pozorno spremlja pogoje financiranja za mala in srednje velika podjetja, zlasti s polletno anketo ECB o dostopu podjetij do financiranja (SAFE).⁸

Kar zadeva primernost grških državnih obveznic v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja (PSPP), ECB opaža, da se je kreditna kvaliteta grških državnih obveznic v zadnjih letih vztrajno izboljševala, vendar še ni dosegla praga primernosti, ki velja za omenjeni program. O primernosti

⁵ ECB je na primer iz ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja izključila hipotekarna posojila gospodinjstvom, da bi omejila tveganje nevzdržnega dviga cen stanovanj zaradi odobravanja posojil. Drug primer je dvostopenjski sistem obrestovanja imetij presežne likvidnosti, ki je bil uveden zato, da bi se zmanjšal vpliv negativnih obrestnih mer na transmisijo denarne politike preko bančnega sistema.

⁶ Več informacij je v članku z naslovom »TLTRO III and bank lending conditions«, *Ekonomski bilten*, številka 6, ECB, 2021.

⁷ Glej [sporočilo za javnost](#), »ECB announces package of temporary collateral easing measures«, ECB, 7. april 2020.

⁸ Glej »[Survey on the access to finance of enterprises](#)«, spletno mesto ECB.

grških državnih obveznic v okviru programa PSPP odloča Svet ECB na podlagi več kriterijev, med katerimi je tudi upravljanje tveganj. Čeprav se v okviru programa PSPP do zdaj vrednostni papirji grškega javnega sektorja niso kupovali, je spodbujevalno naravnana denarna politika ECB precej prispevala k ublažitvi finančnih pogojev v Grčiji, kar kažejo zgodovinsko nizke bančne obrestne mere za posojila grškim gospodarstvom in nefinančnim družbam.⁹ ECB ostaja intenzivno prisotna na trgu grških državnih obveznic prek ponovnega investiranja imetij v okviru izrednega programa nakupa vrednostnih papirjev ob pandemiji (PEPP), kjer so tržni dolžniški vrednostni papirji, ki jih je izdala grška država, primerni na podlagi opustitve zahtev. ECB bo vsa unovčenja akumuliranih imetij v okviru programa PEPP ob zapadlosti še naprej ponovno investirala vsaj do konca leta 2024. Če se pojavijo tveganja za nemoteno transmisijo denarne politike v grško gospodarstvo, lahko ECB fleksibilno prilagodi ponovno investiranje v okviru programa PEPP po jurisdikcijah, da bi preprečila neupravičeno fragmentacijo trga.¹⁰ Grške državne obveznice se začasno sprejemajo tudi kot zavarovanje v kreditnih operacijah Eurosystema in se bodo še naprej sprejemale vsaj tako dolgo, dokler se nadaljuje ponovno investiranje grških državnih obveznic v okviru programa PEPP.¹¹

2

Inflacijski cilj in merjenje inflacije

Kar zadeva novi inflacijski cilj ECB in sklicevanje resolucije na to, da v opredelitvi ni aritmetične reference, ECB meni, da je stabilnost cen mogoče najbolje ohraniti tako, da stremi k 2-odstotnemu inflacijskemu cilju v srednjeročnem obdobju. Takšna kvantitativna opredelitev cilja cenovne stabilnosti je preprosta in jasna ter enostavna pri komuniciranju z javnostjo, zato naj bi prispevala k boljšemu sidranju inflacijskih pričakovanj. Srednjeročna usmeritev je pomembna, da se upošteva negotovost v inflacijskem procesu in transmisiji ob zavedanju, da denarna politika zaradi spremenljivega časovnega odloga pri transmisiji v gospodarstvo in inflacijo ne more popolnoma kontrolirati inflacije. Opredelitev časovnega razpona kot srednjeročnega obdobja ni fiksna in ne sovпада nujno s koncem obdobja projekcij, ampak vključuje določeno vgrajeno fleksibilnost. Tako je mogoče oceniti izvor šokov in odmisli začasne šoke, ki lahko izzvenijo sami po sebi, kakor tudi šoke, ki terjajo iskanje ravnotežja med različnimi ukrepi politik, in sicer z začasnim usmerjanjem inflacije in gospodarske aktivnosti v različno smer (kot v primeru ponudbenih šokov).¹²

Kar zadeva vključitev stanovanjskih nepremičnin, v katerih bivajo lastniki, v harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin (HICP), ECB pojasnjuje, da Eurostat in nacionalni statistični uradi v tesnem sodelovanju z Evropskim sistemom centralnih bank (ESCB) trenutno razpravljajo o tem, kako upoštevati priporočilo Sveta ECB, da se stanovanjske nepremičnine, v katerih bivajo

⁹ Več informacij o pogojih financiranja v Grčiji je tudi v [pismu](#) o denarni politiki, ki ga je predsednica ECB poslala poslancu Evropskega parlamenta Dimitriosu Papadimoulisu, 4. februar 2022.

¹⁰ Glej [sklepe o denarni politiki](#), ECB, 16. december 2021.

¹¹ Glej [sporočilo za javnost](#), »ECB announces timeline to gradually phase out temporary pandemic collateral easing measures«, ECB, 24. marec 2022.

¹² Več informacij je v dokumentu »[The ECB's price stability framework: past experience, and current and future challenges](#)«, *Occasional Paper Series*, št. 269, ECB, september 2021.

lastniki, postopno vključijo v indeks HICP. Kot je navedeno v novi strategiji denarne politike ECB, Svet ECB meni, da je pristop po načelu neto pridobitve najprimernejša metoda za vključitev stanovanjskih nepremičnin, v katerih bivajo lastniki, v indeks HICP. Ta pristop odraža cenovne spremembe izdatkov, ki so povezani z nakupom novih stanovanj v sektorju gospodinjstev, ter izdatkov, ki so povezani z lastništvom stanovanja. Konkretni koraki v smeri polne vključitve stanovanjskih nepremičnin, v katerih bivajo lastniki, v indeks HICP so predstavljeni v obliki časovnega razporeda ukrepov.¹³ Relevantna cenovna indeksa – HICP in indeks cen stanovanjskih nepremičnin, v katerih bivajo lastniki (OOHPI) – razvija, pripravlja in objavlja Evropski statistični sistem (ESS), ki vključuje Eurostat in nacionalne statistične urade držav članic EU. Odločitev o tem, kako upoštevati zahteve Sveta ECB, je torej v pristojnosti ESS. Kar zadeva vpliv na indeks HICP, predhodne analize strokovnjakov ECB kažejo, da je indeks HICP v kombinaciji z indeksom OOHPI v zadnjem desetletju izkazoval stopnje inflacije, ki se ne razlikujejo bistveno od stopnje inflacije po HICP, ki ne upošteva stroškov v zvezi z lastniško zasedenimi stanovanji.¹⁴

Kar zadeva ustrezno merjenje izdatkov za potrošnjo, je ECB mnenja, da bi se z vključitvijo stanovanjskih nepremičnin, v katerih bivajo lastniki, v indeks HICP bolje zajel pojav inflacije, merjene s cenami življenjskih potrebščin, medtem ko priznava, da je izločitev potrošne komponente zapletena. Indeks HICP v sedanjih obliki vključuje izdatke za dejanske stanovanjske najemnine ter tekoče stroške, ki jih imajo lastniki in najemniki.¹⁵ Najpomembnejši del stroškov v zvezi z lastništvom stanovanja – nakup stanovanja in ter izdatki v zvezi z lastništvom stanovanja oziroma ocenjeni stroški bivanja v lastniško zasedenem stanovanju – pa ni vključen v indeks HICP. Indeks HICP zato ne zajema v celoti cenovnih gibanj, povezanih s stanovanjskim trgom. Obenem je treba opozoriti, da bi se moral indeks HICP v skladu s pravno podlago osredotočiti samo na izdatke za potrošnjo in izključiti investicije. Izločitev potrošnega dela pa je kompleksna, tako s konceptualnega kot tudi s tehničnega vidika.¹⁶ Ločitev elementa potrošnje v indeksu OOHPI je treba

¹³ Več informacij je v razdelku 3 v dokumentu »[An overview of the ECB's monetary policy strategy](#)«, ECB, julij 2021, in v govoru predsednice Christine Lagarde pred Odborom za ekonomske in monetarne zadeve Evropskega parlamenta, 15. november 2021.

¹⁴ Analiza kaže, da cenovni indeks, ki združuje indeks HICP in indeks OOHPI, kaže stopnje inflacije, ki so bolj ciklične kot trenutne stopnje inflacije po HICP. V obdobju med letoma 2012 in 2020 so bile razlike majhne, saj so znašale največ -0,3 odstotne točke oziroma +0,3 odstotne točke oziroma v povprečju +0,1 odstotne točke. Več informacij je v članku z naslovom »[Owner-occupied housing and inflation measurement](#)«, *Economic Bulletin*, številka 1, ECB, 2022. V članku so pojasnjene tudi značilnosti kombiniranega indeksa, ki združuje HICP in OOHPI, temeljni statistični koncept in metode pripravljanja ter napredek, ki ga je treba doseči, da bi se lastniško zasedena stanovanja sčasoma vključila v indeks HICP.

¹⁵ Tekoči stroški vključujejo material in storitve za manjša popravila, zavarovanje stanovanja, elektriko, plin in druga goriva, oskrbo z vodo, kanalizacijo in zbiranje odpadkov.

¹⁶ Eden od pomembnih izzivov v zvezi z uresničitvijo pristopa po načelu neto pridobitve v indeksu HICP je dejstvo, da imajo stanovanja dvojno naravo: na prvi pogled se lahko nakup stanovanja šteje za premoženjsko naložbo. Kupci pa imajo lahko tudi drugačne namene: stanovanje lahko uporabljajo izključno kot naložbo (tako, da ga oddajajo v najem) ali pa ga uporabljajo predvsem kot potrošnjo (da v njem bivajo kot lastniki). Ker bo lastnikom prednosti prinašalo tudi povečevanje vrednosti stanovanja v času, se bo stanovanje uporabljalo hkrati kot naložba in kot potrošnja.

temeljito preučiti, saj splošno sprejetih in prepričljivih pristopov še ni.¹⁷ Za dogovor o splošno sprejetem pristopu je potrebno nadaljnje analitično delo, ki po možnosti vključuje ESS, ESCB in druge zainteresirane mednarodne organizacije. To je po drugi strani predpogoj za pripravo uradnega indeksa HICP, ki vključuje tudi stanovanjske nepremičnine, v katerih bivajo lastniki. Trenutno so konkretna pričakovanja o tem, kako in do kdaj bo mogoče doseči napredek na tem področju, preuranjena. Preden se lahko v indeks HICP vključijo stanovanjske nepremičnine, v katerih bivajo lastniki, je treba doseči tudi napredek pri pravočasnosti in pogostosti indeksa OOHPI.

3 Podnebne spremembe

Kar zadeva novi akcijski načrt ECB in podroben časovni razpored ukrepov v zvezi s podnebnimi spremembami, katerih cilj je problematiko podnebnih sprememb dodatno vključiti v okvir denarne politike,¹⁸ ECB pojasnjuje, da je izvajanje na dobri poti in da bodo dogovorjeni mejniki za leto 2022 uresničeni.

Med njimi so podroben načrt zahtev po razkritju v sistemu zavarovanja terjatev in pri nakupih vrednostnih papirjev, pilotni stresni test v bilanci stanja Eurosistema in predlogi za prilagoditev programa nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja. Nekateri deli izvajanja akcijskega načrta bodo deloma odvisni od napredka pri sprejemanju relevantnih politik in pobud v EU na področju razkritja in poročanja o okoljski trajnostnosti, vendar bodo napredek tudi spodbujali, kar pomeni, da bo vsakršna zamuda pri začetku veljavnosti relevantne zakonodaje (npr. direktive glede poročanja podjetij o trajnostnosti) verjetno vplivala tudi na časovnico ukrepov ECB. ECB pojasnjuje, da je treba nujno sprejeti in izvajati direktivo glede poročanja podjetij o trajnostnosti, in poziva sozakonodajalce, naj zagotovijo, da bodo začetek veljavnosti, datum začetka poročanja in obseg zajetih subjektov ustrezno odražali vitalni pomen direktive.

Poleg akcijskega načrta ECB in Eurosistem na številnih področjih že upošteva problematiko podnebnih sprememb. ECB na primer redno kupuje zelene obveznice v okviru programov nakupa vrednostnih papirjev, medtem ko podnebna tveganja upošteva v postopkih skrbnega pregleda pri nakupih podjetniških obveznic. Na področju finančne stabilnosti in bančnega nadzora je ECB septembra 2021 objavila metodologijo in rezultate podnebnega stresnega testa v celotnem gospodarstvu¹⁹ ter januarja 2022 začela nadzorniški podnebni stresni test.²⁰ Poleg tega je ECB izpostavljenost podnebnim in okoljskim tveganjem opredelila kot ključno

¹⁷ V dosedanjih razpravah je bilo ugotovljeno, da je mogoče nakup zemljišča, na katerem stoji lastniško zasedeno stanovanje, opredeliti kot naložbeno komponento, kar je povezano tudi z dejstvom, da se vrednost zemljišča v času uporabe ne zmanjša. Vseeno pa bi bilo mogoče zagovarjati tudi stališče, da se nakup objekta na tem zemljišču ravno tako šteje za naložbo. V nacionalnih računih sta tako nakup zemljišča kot tudi nakup objekta razvrščena med naložbe. Zato bi se po pristopu na podlagi nacionalnih računov štelo, da so stroški v zvezi z lastniško zasedenimi stanovanji, ki se nanašajo na nakup, zunaj potrošne sfere.

¹⁸ Glej [sporočilo za javnost](#), »ECB predstavlja akcijski načrt za vključitev problematike podnebnih sprememb v strategijo denarne politike«, ECB, 8. julij 2021.

¹⁹ Glej [sporočilo za javnost](#), »Firms and banks to benefits from early adoption of green policies, ECB's economy-wide climate stress test shows«, ECB, 22. september 2021.

²⁰ Glej [sporočilo za javnost](#), »Bančni nadzor v ECB začel podnebni stresni test 2022«, ECB, 27. januar 2022.

ranljivost, ki jo je treba obravnavati v prednostnih nalogah nadzora za obdobje 2022–2024.²¹ ECB z ustanovitvijo centra za podnebne spremembe izkorišča interno strokovno znanje in oblikuje podnebno agendo ECB.²²

Kar zadeva program nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja (CSPP) in načelo tržne nevtralnosti, ECB pojasnjuje, da delo na tem področju še poteka. Ukrep 9 v časovnem razporedu ukrepov v zvezi s podnebnimi spremembami v okviru operacij denarne politike določa zavezo ECB, da prilagodi okvir, ki usmerja razporejanje nakupov obveznic podjetniškega sektorja, z vključitvijo problematike podnebnih sprememb v skladu z mandatom ECB.²³ Med kriteriji bo uskladitev izdajateljev vsaj z zakonodajo EU, s katero se izvaja Pariški sporazum. Ocena morebitne pristranskosti v referenčnih vrednostih nakupov s strani ECB, pri čemer se upošteva tudi potencialna tržna neučinkovitost, bo služila kot podlaga za razvoj možnih alternativ, kot je podrobno opisano v ukrepu 4. V skladu s časovnim razporedom potekajo prizadevanja, da se oblikujejo konkretni predlogi za prilagoditev okvira CSPP do sredine leta 2022, izvajanje pa je predvideno ob koncu leta 2022.

Kar zadeva poziv resolucije, da naj ECB pospeši povečevanje deleža zelenih obveznic v svojem portfelju, ECB pojasnjuje, da se je po zaslugi tematske naložbene strategije v portfelju lastnih sredstev delež zelenih obveznic leta 2021 povečal na 7,6%. ECB kupuje zelene vrednostne papirje neposredno na sekundarnem trgu in prek naložb v eurski investicijski sklad zelenih obveznic, namenjen centralnim bankam (EUR BISIP G2), ki ga je Banka za mednarodne poravnave (BIS) vzpostavila januarja 2021. ECB v prihodnjih letih načrtuje dodatno povečanje tega deleža ob upoštevanju nekaterih izzivov, ki izhajajo iz pasivnega upravljanja portfelja lastnih sredstev ECB in razmeroma nizke likvidnosti zelenih obveznic na sekundarnih trgih. Zaradi prepovedi denarnega financiranja, določene v členu 123 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ECB ne more kupovati javnih dolžniških instrumentov na primarnem trgu.

Kar zadeva vključevanje podnebnih tveganj v sistem zavarovanja terjatev, ECB pojasnjuje, da potekajo prizadevanja, da bi se pri revidiranju okvira vrednotenja in obvladovanja tveganj v zvezi s finančnim premoženjem, ki so ga nasprotne stranke mobilizirale kot zavarovanje v kreditnih operacijah Eurosistema, upoštevala relevantna podnebna tveganja. ECB bo za finančno premoženje zasebnega sektorja uvedla zahteve po razkritju kot novo merilo primernosti ali kot podlago za diferencirano obravnavo finančnega premoženja, ki se uporablja kot zavarovanje ali kupuje v okviru programov nakupa vrednostnih papirjev. ECB pojasnjuje, da je na dobri poti, da v letu 2022 predstavi podroben načrt, vendar se bodo pri uresničevanju te pobude upoštevale politike in pobude EU na področju razkritja in poročanja o okoljski trajnostnosti, kot je navedeno zgoraj. ECB obenem pojasnjuje, da akcijski načrt vključuje tudi okrepitev zmogljivosti za ocenjevanje tveganj. Med temi ukrepi so uvedba podnebnih stresnih testov v bilanci stanja Eurosistema v letu 2022 in ocena, ali so bonitetne agencije, sprejete v

²¹ Glej »Bančni nadzor: prednostne naloge nadzora za obdobje 2022–2024«, ECB, 7. december 2021.

²² Glej sporočilo za javnost, »ECB sets up climate change centre«, ECB, 25. januar 2021.

²³ Glej sporočilo za javnost, »Detailed roadmap of climate change-related actions«, ECB, 8. julij 2021.

bonitetni okvir Eurosistema, razkrile potrebne informacije, iz katerih je mogoče razbrati, kako v svoje bonitetne ocene vključujejo podnebna tveganja. ECB bo oblikovala minimalne standarde glede vključevanja podnebnih tveganj v svoje interne bonitetne ocene.

ECB se strinja, da je pomembno sodelovati z mednarodnimi mrežami in vzdrževati dialog s civilno družbo. ECB je aktivno in intenzivno vključena v delo mreže centralnih bank in nadzornikov za ozelenitev finančnega sistema (NGFS)²⁴ ter v okviru svoje svetovalne funkcije v skladu s Pogodbama EU pomembno prispeva k oblikovanju politik v EU.²⁵ ECB je tudi članica platforme za trajnostno financiranje in opazovalka v odboru za poročanje o trajnostnosti v okviru Evropske svetovalne skupine za računovodsko poročanje (EFRAG). Na mednarodni ravni je ECB podpirala agendo o trajnostnem financiranju in podnebnih tveganjih v mednarodnih forumih, vključno z G7²⁶ in BIS.²⁷ Na evropski ravni je ECB prispevala k mreži Evropskega bančnega organa (EBA) za trajnostno financiranje ter k podskupinam EBA o transparentnosti in poročanju. ECB aktivno sodeluje tudi v medinstitucionalnih mrežah, kjer izmenjuje informacije in najboljše prakse upravljanja v zvezi z internim sistemom okoljskega ravnanja v sodelujočih institucijah.²⁸ Kar zadeva dialog s civilno družbo, ECB zelo ceni ključno vlogo, ki jo imajo civilnodružbene organizacije pri krepitevi ozaveščenosti o podnebnih spremembah in pri razpravah o ukrepih, ki sodijo v mandat ECB.²⁹ Vloga ECB pri spopadanju s podnebnimi spremembami je bila tema na enem od seminarjev s civilno družbo, ki je potekal 13. januarja 2022,³⁰ ECB pa namerava v prihodnje prirediti več seminarjev o podnebnih temah.

Kar zadeva poziv resolucije, da je treba okrepiti vključevanje podnebnih vidikov v redno poslovanje, ECB pojasnjuje, da je leta 2021 objavila odločitev, da bo organizacijske okoljske cilje za leto 2030 uskladila s ciljem Pariškega sporazuma, po katerem je treba globalno segrevanje omejiti na 1,5°C v primerjavi s predindustrijsko ravnijo.³¹ Zavezo spremlja tudi razširitev obsega poročanja ECB o ogljičnem odtisu, s čimer bo vpliv vzdolž vrednostne verige bolj viden. Razširjeni obseg poročanja bo razkrit v okoljski izjavi ECB za leto 2022 skupaj s posodobljenim programom okoljskega ravnanja, ki vsebuje cilje in načrtovane

²⁴ V letu 2021 je ECB pomembno prispevala k vsem delovnim področjem mreže (mikrobonitetno področje in nadzor; makroekonomsko okolje in finančni trgi; povečevanje zelenega financiranja; premoščanje podatkovnih vrzeli; raziskave) in k pravni projektni skupini.

²⁵ ECB je leta 2021 objavila mnenja o zakonodajnih predlogih na področjih, ki so v njeni pristojnosti, kot sta predlog direktive glede poročanja podjetij o trajnostnosti in predlog uredbe o evropskih zelenih obveznicah. Poleg tega je sodelovala v forumih EU, kot so srečanja Ekonomsko-finančnega sveta, Euroskupine ter relevantnih odborov in delovnih skupin, in z Evropskim parlamentom.

²⁶ Zlasti v skupini G7, skupini G20, ponovno vzpostavljeni delovni skupini G20 za trajnostno financiranje in v pobudi skupine G20 o podatkovnih vrzelih.

²⁷ ECB je prispevala k projektni skupini na visoki ravni o podnebnih finančnih tveganjih v okviru Baselskega odbora za bančni nadzor in aktivno sodelovala na treh delovnih področjih Odbora za finančno stabilnost, ki se ukvarjajo s podnebnimi vprašanji.

²⁸ Mednje sodita medinstitucionalna skupina za okoljsko ravnanje (GIME), v kateri so institucije in organi Evropske unije, in okoljska mreža centralnih bank (ENCB), ki povezuje evropske nacionalne centralne banke pri izmenjavi informacij o okoljski uspešnosti institucij in njihovih dejavnostih za krepitev ozaveščenosti.

²⁹ Več informacij je na voljo na spletni strani »[Civil society seminar series](#)«, ECB.

³⁰ Član Izvršilnega odbora Frank Elderson in vodja centra ECB za podnebne spremembe Irene Heemskerk sta se srečala s predstavniki 15 civilnodružbenih organizacij in razpravljala o tem, kako ECB v svoje delo vključuje podnebne in okoljske vidike.

³¹ Glej »[2021 update of the ECB's environmental Statement](#)«, ECB.

ukrepe ECB, da doseže zgoraj opisane krovne okoljske cilje. Poleg tega je ECB v skladu s pozivom Evropskega parlamenta iz lanske resolucije v Letno poročilo 2021 vključila dodatno poglavje, v katerem predstavlja svoj pristop k okoljskim, socialnim in upravljavskim trajnostnim temam, ki so bile opredeljene v procesu ocenjevanja pomembnosti.³² ECB je od leta 2010 registrirana tudi v evropskem sistemu za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS) in certificirana v skladu s standardom ISO 14001, kar je del stalnih prizadevanj, da izboljša način, kako okoljske vidike vključuje v interne postopke.

4 Digitalni euro, plačilne storitve, kriptosredstva in kibernetška varnost

Kar zadeva poziv resolucije Evropski centralni banki, naj zagotovi, da bo digitalni euro izpolnjeval pričakovanja javnosti, se ECB strinja, da mora digitalni euro zadovoljiti potrebe ljudi pri opravljanju plačil. Glavni cilj digitalnega eura je ohranjati dostop javnosti in polno uporabnost centralnobančnega denarja v vedno bolj digitaliziranem gospodarstvu. Toda ljudje morajo biti sposobni in pripravljeni uporabljati digitalni euro, da bi izpolnil to vlogo. V fazi proučevanja se bodo torej proučevali in prednostno razvrščali primeri uporabe, ki bi jih moral digitalni euro zagotavljati, da bi izpolnjeval svoj cilj, po katerem bi moral biti netvegana, dostopna in učinkovita oblika digitalnega centralnobančnega denarja. ECB v fazi proučevanja aktivno sodeluje tudi z več deležniki, vključno z državljanji in trgovci, prek posebnih anket in fokusnih skupin.³³ Ključno bo tudi usklajevanje evropskih organov in institucij ob upoštevanju njihovih mandatov in neodvisnosti. ECB zato še naprej tesno sodeluje z Evropskim parlamentom in je zavezana redni izmenjavi mnenj o digitalnem euru z Odborom Evropskega parlamenta za ekonomske in monetarne zadeve, potem ko je bil v fazi proučevanja dosežen napredek.³⁴

Kar zadeva sklicevanje resolucije na operacije v sistemu TARGET2 in kibernetško varnost, ECB skupaj z Eurosistemom spremlja pravočasno dokončanje akcijskega načrta, ki ga je Svet ECB odobril decembra 2021, da bi se upoštevala priporočila po incidentih, ki so se zgodili v letu 2020. Ukrepi, s katerimi se uresničuje več priporočil, so že bili izvedeni med letom 2021, medtem ko bo večina preostalih ukrepov izvedena do konca leta 2022.³⁵ O izvedbi ukrepov bodo obveščeni tudi tržni udeleženci. Kar zadeva kibernetško varnost, je bilo leta 2018 sprejetih več izboljšav na področju kibernetške odpornosti, da bi se okrepila kibernetška odpornost sistema TARGET2, te izboljšave pa so zdaj v celoti izvedene.³⁶ Nadaljnje izboljšanje kibernetške odpornosti bo izvedeno pozneje v letu

³² Glej odstavek 43 v [resoluciji](#) Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o letnem poročilu Evropske centralne banke za leto 2020 (2020/2123(INI)).

³³ Glej [sporočilo za javnost](#), »ECB publishes report on payment preferences as part of digital euro investigations phase«, ECB, 30. marec 2022.

³⁴ Glej [pismo](#) Fabia Panette poslanki Evropskega parlamenta Irene Tinagli o odločitvi Sveta ECB, da začne fazo proučevanja v okviru projekta digitalnega eura, 14. julij 2021.

³⁵ Glej [pismo](#), ki ga je Fabio Panetta poslal poslanki Evropskega parlamenta Irene Tinagli o akcijskem načrtu, da se upošteva priporočila po incidentih v sistemu TARGET v letu 2020.

³⁶ Glej »[Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures](#)«, ECB, december 2018.

2022. Obenem ECB v vlogi preglednika aktivno spodbuja kibernetško odpornost infrastruktur evropskih finančnih trgov, na primer tako, da zahteva izpolnjevanje pričakovanih preglednikov glede kibernetške odpornosti v Eurosistemu. ECB nadalje spodbuja kibernetško odpornost infrastruktur evropskih finančnih trgov s penetracijskim testiranjem na podlagi analize groženj, in sicer prek evropskega okvira za etično vdiranje v računalniške sisteme na podlagi obveščevalnih podatkov o grožnjah (TIBER-EU). ECB prek Odbora za kibernetško odpornost eura v vseevropskih finančnih infrastrukturah stalno sodeluje tudi s ključnimi infrastrukturami finančnih trgov in relevantnimi deležniki na področjih, kot so izmenjava informacij, krizno upravljanje, usposabljanje in obveščanje ter upravljanje kibernetških tveganj tretjih oseb.

Kar zadeva poziv resolucije, da naj ECB zagotovi ustrezno ravnotežje med inovacijami na področju finančne tehnologije in finančno stabilnostjo, se ECB zaveda koristi, ki bi jih finančne inovacije prinesle finančnim storitvam v smislu enostavnosti, učinkovitosti in dostopnosti širšim segmentom družbe.

Takšne koristi bo mogoče realizirati predvsem z dobro delujočim finančnim sistemom, ki lahko ustrezno in učinkovito zajezi s tem povezana tveganja za finančno stabilnost in izpolni druge cilje javnih politik (kot so celovitost trga, nemoteno delovanje tržnih infrastruktur in plačil ter varstvo potrošnikov in vlagateljev). ECB bo še naprej podpirala finančne inovacije ob upoštevanju dejstva, da so potrebni ustrezni zaščitni ukrepi po načelu »enako tveganje, enaka pravila«.

Kar zadeva spremljanje razvoja kriptosredstev, je ECB okrepila spremljanje tveganj, ki jih kriptosredstva predstavljajo za finančno stabilnost, pozorna pa je tudi na njihov vpliv na transmisijo denarne politike ter na varnost in nemoteno delovanje tržnih infrastruktur in plačil.

ECB je med letom 2021 objavila več mnenj, v katerih je med drugim priporočila, da naj se zahteve po sledljivosti razširijo na kriptosredstva, razvije zanesljiv nov režim za kriptosredstva ter izboljšata kibernetška varnost in operativna odpornost finančnega sektorja.³⁷ Poleg tega je Eurosistem novembra 2021 objavil okvir za pregled nad elektronskimi plačilnimi instrumenti, shemami in ureditvami (PISA).³⁸ ECB prek sodelovanja v mednarodnih standardizacijskih organih proaktivno podpira razvoj mednarodnih standardov, da bi se zmanjšala tveganja v zvezi s kriptosredstvi, stabilnimi kriptokovanci in decentraliziranim financiranjem.

Kar zadeva pomisleke v resoluciji v zvezi z nepoštenimi klavzulami in praksami, ki se v nekaterih državah članicah uporabljajo v bančnem sektorju v potrošniških pogodbah, bi ECB želela ponoviti, da evropski zakonodajalec ni prenesel nalog v zvezi z varstvom potrošnikov na ECB. V tem smislu uvodna

³⁷ Glej »Mnenje Evropske centralne banke z dne 30. novembra 2021 o predlogu uredbe za razširitev zahtev glede sledljivosti na prenose kriptosredstev« (CON/2021/37) (2022/C 68/02), »Mnenje Evropske centralne banke z dne 19. februarja 2021 o predlogu uredbe o trgih kriptoičetij in spremembi Direktive (EU) 2019/1937« (CON/2021/4) (2021/C 152/01) in »Mnenje Evropske centralne banke z dne 4. junija 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o digitalni operativni odpornosti za finančni sektor« (CON/2021/20) (2021/C 343/01).

³⁸ Glej [sporočilo za javnost](#), »The Eurosystem oversight framework for electronic payments (PISA) is published«, 22. november 2021. Okvir PISA določa sklop načel pregleda, ki temeljijo na mednarodnih standardih, da se oceni varnost in učinkovitost elektronskih plačilnih instrumentov, shem in ureditev, vključno z digitalnimi plačilnimi žetoni (npr. kriptosredstvi, ki se uporabljajo v plačilni shemi, in stabilnimi kriptokovanci), ter varnost ponudnikov digitalnih denaric.

izjava 28 uredbe o enotnem mehanizmu nadzora pojasnjuje, da bi morale nadzorniške naloge, ki niso prenesene na ECB, ostati v pristojnosti nacionalnih organov, vključno z nalogami varstva potrošnikov.³⁹ Zato so za naloge varstva potrošnikov zadolženi nacionalni organi v državah članicah.

5 Institucionalne zadeve

Kar zadeva poziv resolucije k nadaljnji okrepitvi transparentnosti in demokratične odgovornosti, ECB ceni vlogo, ki jo ima Evropski parlament pri učinkovitem izpolnjevanju obveznosti ECB na področju demokratične odgovornosti in pri vzpostavljanju mostu med ECB in državljani. Flexibilnost, ki v zadnjih letih določa prakse demokratične odgovornosti, je bila učinkovita in je zagotavljala, da se odnosi še naprej razvijajo v skladu z dogajanjem. Hkrati je ECB pripravljena sodelovati v nadaljnjih razpravah o tem, kako lahko skupaj z Evropskim parlamentom prispeva k izboljšanju obstoječih praks v zvezi z demokratično odgovornostjo. Te razprave morajo potekati v skladu s parametri Pogodbe in v celoti spoštovati neodvisnost ECB. Poleg tega je ECB pripravljena nadaljevati smiseln dialog s širšo javnostjo in civilno družbo, kar je v skladu s prakso ECB na dogodkih v okviru pregleda strategije, na katerih je prisluhnila javnosti. Septembra 2020 je ECB uvedla četrletne seminarje s civilno družbo⁴⁰ – kot je že omenjeno v razdelku 3 o podnebnih spremembah – in nadalje preučuje nove oblike srečanj, kot so okrogle mize, ki bi omogočile večjo stopnjo interakcije in izmenjave mnenj s civilnodružbenimi organizacijami, tako redno kot tudi po potrebi. Kar zadeva širšo javnost, ECB razvija strategije, da bi se povezala in stopila v dialog z državljani povsod v euroobmočju, pri čemer uporablja različne virtualne, fizične in mešane formate, prek katerih bo lahko dosegla veliko število državljanov iz različnih držav, starostnih skupin in družbenoekonomskih okolij.

Kar zadeva poziv resolucije, da naj ECB zagotovi neodvisnost članov Revizijskega odbora in Odbora za poklicno etiko, ECB pojasnjuje, da je neodvisnost izrecno določena v mandatu Revizijskega odbora in v sklepu o ustanovitvi Odbora za poklicno etiko. Uresničene so bile nedavne pobude, da se dodatno okrepi neodvisnost članov, na primer zahteva, da zunanji člani Revizijskega odbora predložijo izjavo o interesih.⁴¹ Čeprav je poglobljeno poznavanje institucionalnega ustroja, funkcij in pristojnosti ECB ključno za nemoteno in učinkovito delovanje odborov, se ECB zaveda, da člani z različnimi izkušnjami in z različnimi kulturnimi ozadji prinašajo pomembno dodano vrednost. Tako je članstvo v obeh odborih odprto tudi zunanjim kandidatom, Odbor za poklicno etiko pa med svojimi člani že nekaj let šteje glavno svetovalko za poklicno etiko v nevladni organizaciji in nekdanjo svetovalko za poklicno etiko v Mednarodnem denarnem skladu.

³⁹ Glej [Uredbo Sveta](#) (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko.

⁴⁰ Na seminarjih sodelujejo nosilci odločanja in strokovnjaki ECB, ki posredujejo spoznanja o različnih temah skupnega interesa ter sodelujejo v razpravah s predstavniki civilnodružbenih organizacij.

⁴¹ Glej [Revizijski odbor – Izjave o interesih](#), ECB, 31. marec 2022.

Kar zadeva sestavo svetovalnih skupin, ECB pojasnjuje, da so bile takšne skupine ustanovljene kot učinkovit in uspešen mehanizem, ki ECB omogoča, da neposredno zbira specializirano tržno znanje. ECB zaradi svojega mandata in podobno kot druge pomembnejše centralne banke pogosto sodeluje z udeleženci na finančnem trgu in drugimi gospodarskimi subjekti, med drugim zato, da preveri in zagotovi pravilno delovanje in visoko kakovost storitev v infrastrukturi za operacije denarne politike in plačilne sisteme.⁴² ECB je popolnoma transparentna glede sodelovanja z omenjenimi skupinami ter na svojem spletnem mestu objavlja mandat, sestavo članstva, dnevne rede in povzetke sestankov posameznih skupin.⁴³

Kar zadeva orodje za prijavo kršitev, ECB pojasnjuje, da je orodje v celoti usklajeno z načeli iz direktive EU o prijavah kršitev.⁴⁴ Okvir ECB zagotavlja uporabniku prijazno orodje, ki omogoča anonimno prijavo, ter stroga pravila za zaščito žvižgačev pred povračilnimi ukrepi. V letu 2021 sta bili prek novega orodja posredovani približno dve tretjini pritožb, od katerih je bila več kot polovica predloženih anonimno.

Kar zadeva sklicevanje resolucije na nizko zastopanost žensk v Izvršilnem odboru in Svetu ECB, ECB pojasnjuje, da ne odloča o sestavi teh dveh organov odločanja. Proces imenovanja članov oz. članic Izvršilnega odbora ECB je določen v Pogodbi.⁴⁵ O spremembah načina izvajanja Pogodbe, kar zadeva izbirni postopek za člane oz. članice Izvršilnega odbora ECB, odločata Svet Evropske unije in Evropski parlament.

Kar zadeva prizadevanja ECB, da zagotovi uravnoteženo zastopanost spolov na vseh položajih v organizacijski hierarhiji, ECB pojasnjuje, da je izboljšanje uravnoteženosti spolov visoko na seznamu njenih nalog, potem ko so bili v letu 2013 uvedeni prvi ciljni deleži žensk. Namen ciljnih deležev je bil podvojiti delež žensk na vodstvenih položajih v obdobju 2013–2019.⁴⁶ ECB je leta 2020 napovedala novo strategijo o raznolikosti spolov, da bi okrepila prizadevanja v smeri večje uravnoteženosti spolov.⁴⁷ S strategijo se opredeljujejo letni ciljni deleži žensk, ki so imenovane na nova in prosta delovna mesta, ter skupni ciljni delež žensk med zaposlenimi v različnih plačnih razredih. Strategija zajema obdobje do leta 2026.

⁴² Več informacij je tudi v [pismu](#) predsednice ECB več poslancem Evropskega parlamenta o sodelovanju ECB z zunanjimi strankami, ECB, 23. januar 2018.

⁴³ Glej na primer [kontaktno skupino za obvezniški trg](#), [kontaktno skupino za denarni trg](#), [kontaktno skupino za devizni trg](#) in [skupino vodij operacij](#).

⁴⁴ Glej [Decision](#) of the European Central Bank of 20 October 2020 amending the European Central Bank Staff Rules as regards the introduction of a whistleblowing tool and enhancements to the whistleblower protection (ECB/2020/NP37) in [Sklep](#) Evropske centralne banke (EU) 2020/1575 z dne 27. oktobra 2020 glede ocenjevanja informacij o kršitvah, ki se sporočajo prek orodja za žvižgače, kadar je zadevna oseba visoki uradnik ECB, in nadaljnega ukrepanja na podlagi teh informacij (ECB/2020/54).

⁴⁵ Člane oz. članice Izvršilnega odbora ECB imenuje Evropski svet na priporočilo Sveta Evropske unije po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Svetom ECB. Glej člen 283(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije in člen 11.2 Protokola o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke.

⁴⁶ Ob koncu leta 2019 je bil delež žensk na visokih vodstvenih položajih skoraj 31% (v primerjavi z 12% ob koncu leta 2012). Poleg tega so ženske ob koncu leta 2019 zasedale 30% položajev na vseh vodstvenih ravneh v ECB (v primerjavi s 17% ob koncu leta 2012). Gledano v celoti je delež žensk med zaposlenimi v ECB ob koncu leta 2019 znašal 45% (v primerjavi s 43% ob koncu leta 2012).

⁴⁷ Glej [sporočilo za javnost](#) »ECB announces new measures to increase share of female staff members«, ECB, 14. maj 2020.

Novi ciljni deleži ne zadevajo samo vodstvenih položajev,⁴⁸ pač pa je njihov namen do leta 2026 povečati delež žensk na 36%–51%, odvisno od ravni. Drug cilj je, da se vsaj polovica novih in odprtih delovnih mest na različnih ravneh zapolni z ženskami. ECB bo proti konca letošnjega leta objavila vmesno oceno, ki ji bo sledila nova ocena v letu 2024. Ciljne deleže spremlja sklop dodatnih ukrepov v podporo raznolikosti spolov. Namen je okrepiti število žensk, ki se prijavljajo na delovna mesta, izboljšati prakse zaposlovanja, povečati odgovornost vodstva, vlagati v razvoj vodstvenih veščin in podpreti fleksibilno delo. Poleg pobud za izboljšanje uravnotežene zastopanosti spolov je ECB uvedla tudi ukrepe, s katerimi splošneje spodbuja raznolikost in vključenost. Eden takšnih ukrepov je usposabljanje o vključujočem vodenju, uvedeno leta 2021, da bi se okrepila ozaveščenost ter izboljšalo odločanje, sodelovanje in angažiranje zaposlenih. ECB je uvedla tudi e-tečaj o raznolikosti in vključenosti za vse zaposlene, ki se med drugim osredotoča na nezavedno pristranskost in dostojanstvo na delovnem mestu.

⁴⁸ Vključujejo tudi vodilne strokovnjake (razred H na plačni lestvici ECB), strokovnjake (razreda F/G in G na plačni lestvici) in analitike (razred E/F na plačni lestvici).